

Hitay Yatırım Holding firmalarından Türkiye'nin en büyük izinli veritabanına sahip online araştırma şirketi **DORinsight** tarafından "**Sivil Toplum Kuruluşları Algı Araştırması**" gerçekleştirildi. 21-23 Ekim 2013 tarihleri arasında online olarak yapılan araştırmaya; 18 yaş üstü, ABC1 SES grubu **504 kişi** katıldı.

Araştırma kapsamında katılımcıların sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili genel algısı, karşılıklı etkileşim düzeyi ve beklentileri sorgulandı. Çalışmadan aşağıdaki bulgular elde edildi.

En önemli toplumsal sorun: Eğitim

Toplumsal sorun olarak algılanan alanlar toplamına bakıldığında "Eğitim" (yüzde 66), "Yoksulluk" (yüzde 56) ve "İnsan Hakları" (yüzde 51) olarak sıralandı.

Görüşülen kişiler arasında yaş artıkça "Eğitim" in toplumsal sorun olarak daha fazla görüldüğü ortaya çıktı. Yaş grupları arasında en çok 35-44 yaş aralığındaki kişilerce önemli bulunan (yüzde 40) "Eğitim", 25-34 yaş aralığındaki kişilerce toplumsal sorun olarak yüzde 16 oranında belirtildi.

Sivil toplum kuruluşu kavramı için her 10 katılımcıdan 3'ü "Toplumsal sorunlara eğilen, kamuoyunu bilinçlendiren, yardımcı olan kurumlardır" ifadesini kullandı (yüzde 33).

"Türkiye'deki STK'ları düşündüğünüzde aklınıza ilk gelen faaliyet alanı nedir?" diye sorulduğunda katılımcıların yüzde 27'si "Yardım/Hayırseverlik" yanıtını verdi. Toplama bakıldığında ise "Yardım/Hayırseverlik" yüzde 59 ile ilk sırayı alırken, bunu yüzde 54 ile "Çevre" ve yüzde 52 ile "Eğitim" izledi.

"Herhangi bir STK'da görev almış olanların "Kültür-Sanat" ı genel görüşe göre daha yüksek seviyede önemseydiği görüldü (yüzde 42).

"Eğitim" (yüzde 68) ve "Çevre" (yüzde 70), STK üyeliği bulunanlar tarafından en çok anılan faaliyet alanları olarak öne çıktı.

Çalışabilecekleri faaliyet alanları sorulduğunda ise, katılımcıların yüzde 25'i "Eğitim" yanıtını verirken, yüzde 18'i "Yardım/Hayırseverlik", yüzde 9'u "Kadın" yanıtını verdi.

Her 10 kişiden 7'sinin bildiği sivil toplum kuruluşu: LÖSEV

Katılımcılara akıllarına gelen ilk STK sorulduğunda, en çok bilinen LÖSEV (yüzde 24) olurken, bunu TEMA (yüzde 16) ve TEGV (yüzde 12) izledi.

Bilinen STK'ların toplamına bakıldığında ise sıralama LÖSEV (yüzde 69), TEMA (yüzde 55) ve TSK Mehmetçik Vakfı (yüzde 52) şeklinde değişti. Yaş grupları arasında incelendiğinde ise; 45 yaş üstü grup tarafından en çok hatırlanan STK yüzde 59 oranla ÇYDD olurken, 18-24 yaş grubunda ise yüzde 40 oranla TOÇEV geldi.

Türkiye'deki STK çalışmaları yetersiz bulunuyor

Katılımcıların yüzde 75'i, Türkiye'deki STK çalışmalarını yetersiz bulduğunu belirtirken STK'ların varlığını gerekli bulanların oranı yüzde 93'tür.

STK'ların daha iyi hizmet verebilmesi için ilk olarak güçlendirilmesi gerektiği düşünülen alan yüzde 35 ile "Yasal düzenlemeler" ve yüzde 30 ile "Gönüllülük sistemi" oldu. STK'ların en büyük sıkıntısı ise katılımcıların yüzde 40'ı tarafından "Politika ile ilişkileri" olarak anıldı. Bunu yüzde 26 ile "Halktan uzak olmaları" ve yüzde 16 ile "Yeterli çaba sarf etmemeleri" izledi.

Her 10 kişiden yalnızca 1'inin STK üyeliği bulunuyor

Katılımcıların yüzde 89'u şu an herhangi bir STK'ya üye olmadığını belirtti. Üye olunan STK isimlerine bakıldığında, TEMA yüzde 21 ile ilk sırayı aldı.

Bir STK'ya destek olmak istediklerinde, katılımcıların yüzde 86'sı STK'nın yaptığı çalışmaları dikkate aldıklarını belirtti.

Her 10 katılımcıdan yaklaşık 9'u daha önce herhangi bir STK'da görev almadığını (yüzde 88), her 10 katılımcıdan yaklaşık 3'ü ise bir STK'da görev almayı düşünmediğini belirtti (yüzde 28).

Sivil toplum kuruluşlarına en çok yardım nakit bağış ile yapılıyor

Katılımcıların yarısından biraz fazlası bugüne kadar bir STK'ya yardımda bulunduğunu belirtti (yüzde 53).

STK'lara yardım yaptığını belirtenlerin yüzde 25'i LÖSEV'e, yüzde 20'si TEMA'ya yardımda bulduklarını belirtti.

Ayrıca bugüne kadar yaptıkları yardımlar sorulduğunda, katılımcıların yüzde 52'si hem kurum/vakıflara hem de ihtiyaç sahiplerine, yüzde 28'i ihtiyaç sahibine doğrudan, yüzde 20'si ise kurum ya da vakıf üzerinden yardım yaptığını belirtti. Yapılan yardımların kapsamında ise yüzde 36 ile nakit bağış ilk sırayı alırken, bunu yüzde 24 ile fitre ve zekat, yüzde 18 ile az kullanılmış eşya bağışı izledi. Herhangi bir STK'ya bağış yapanların en çok tercih ettiği bağış türü nakit (yüzde 50) olurken fitre ve zekat ile bağış en çok herhangi bir STK'ya bağış yapmayanlar tarafından tercih edildi (yüzde 33).

Ayrıca katılımcılara, çevrelerinde ihtiyaç sahibi birini gördüklerinde ne yapacakları sorulduğunda, yüzde 62'si, gücü yettiğince destek olacağını belirtirken, yalnızca yüzde 8'i STK'lara bilgi vereceğini belirtti. STK üyeliği bulunan katılımcılar arasında bu oran yüzde 21'e yükseldi.

10 kişiden 4'ü STK'lara güvenemiyor

Genel olarak STK'lara güvenip güvenmedikleri sorulduğunda katılımcıların yüzde 41'i güvenmediğini, yüzde 71'i ise STK'ların yeterince şeffaf olmadığını düşündüklerini belirtti.

STK'lara güven duygusu en çok herhangi bir STK'da görev alanlar arasında yaygındır (yüzde 75).

Devletin STK'ları yeterince desteklemediği yönünde görüş bildirenlerin oranı yüzde 86 olurken sosyal sorumluluk projelerinin devlet tarafından zorunlu hale getirilmesini isteyenlerin oranı ise yüzde 84 olarak gerçekleşti.

10 kişiden 4'ü, tercih edeceği markanın STK'lara destek verip vermediğini önemsemiyor

STK'lara bağış yapan, destek olan ya da sponsorluk yapan şirketler sorulduğunda en çok hatırlanan şirket yüzde 21 ile Koç Holding olurken, bunu yüzde 14 ile Sabancı Holding izledi. Her iki holding de en çok 45 yaş üstü kişilerce hatırlandı; Koç Holding için bu oran yüzde 32, Sabancı Holding için yüzde 27 oldu.

STK'lara daha fazla yardım ve bağış yapılması beklenen sektörler arasında ise finans/banka (yüzde 61), medya (yüzde 57) ve sağlık/ilaç (yüzde 51) sektörleri ilk üç sırayı paylaştı. Finans (yüzde 74), otomotiv (yüzde 62), cep telefonu operatörleri

(yüzde 66) ve sağlık/ilac (yüzde 68) sektörlerinden bağış beklentisinin, STK üyeleri arasında genelden daha yoğun olduğu görüldü.

Bir ürün satın alırken, katılımcıların yüzde 58'i, markanın STK'lara ya da STK kampanyalarına destek veriyor olmasının kesinlikle o markayı tercih etmesini sağlayacağını belirtti. STK üyeliği bulanlar arasında oran, yüzde 72'ye yükseldi.